

Slysavarnir og öryggi á sjó

Gunnar Tómasson
Þorbjörn hf.

Sjávarútvegsráðstefnan 2017
Hörpu 16.-17. nóvember.

Landnámsmenn kunnu að synda.

- Kjartan Ólafsson reynir sig við Ólaf konung Tryggvason á sundi í ánni Nið við Niðárós í Noregi.
- Helga jarlsdóttir syndir í land í Hvalfirðinum og bjargar sér og sonum sínum árið 983.
- Grettir syndir Drangeyjarsund árið 1030.
- **Svo var nánast öll sundiðkun og kunnátta úr sögunni á Íslandi.**
- Þegar Fjölnismenn gefa út sundreglur 1820 skrifar Jónas Hallgrímsson að vitað sé um sex Íslendinga sem kunni að synda og segist geta nafgreint þá.

Séra Oddur V. Gíslason.

Á árunum 1888 til 1892 fór hann um landið og kynnti fyrir sjómönnum ýmiskonar bjargráð og fékk hann ma. styrk frá Alþingi til þess.

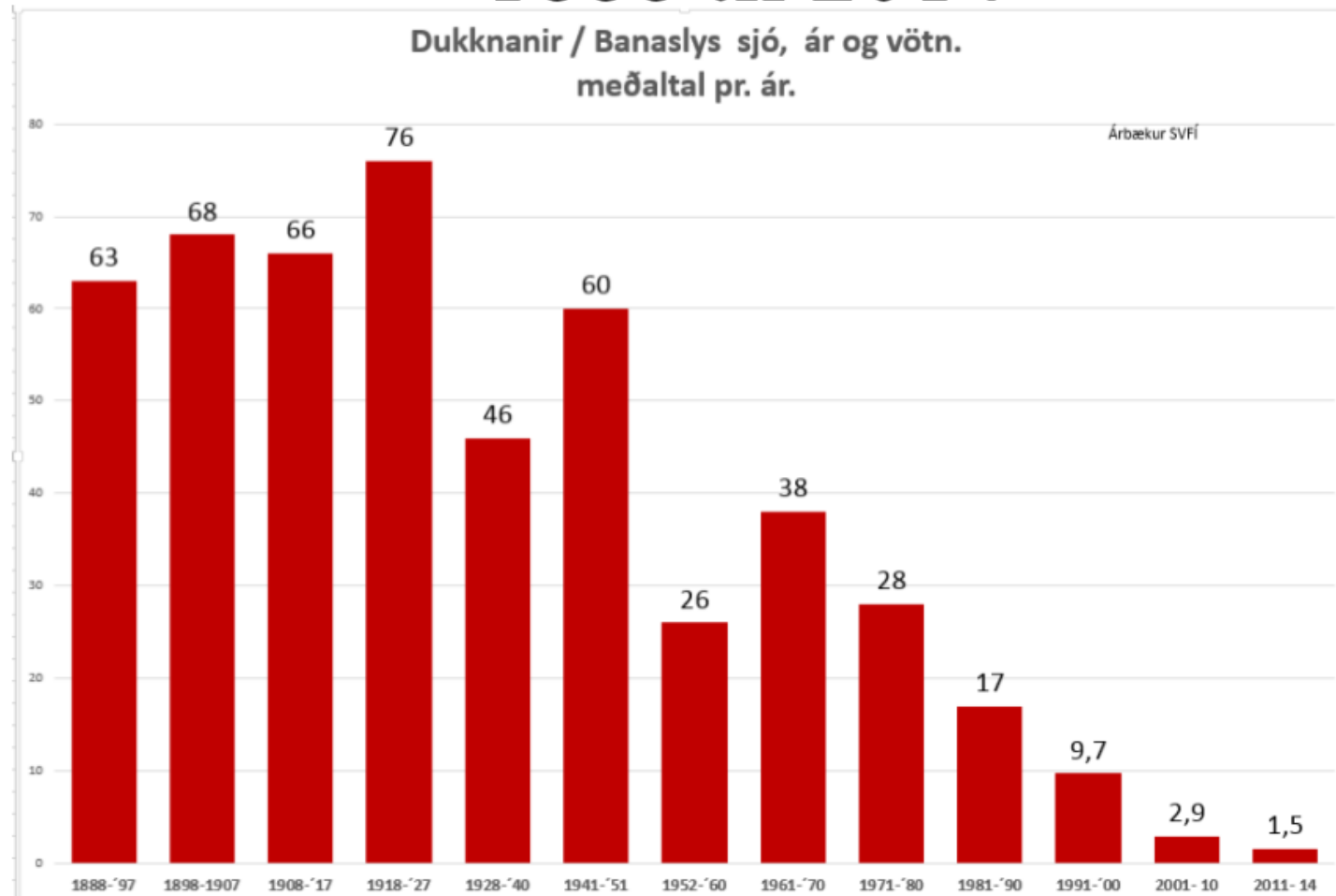
Öldum saman sóttu Grindavíkingar sjólm á áraskipum, Myndin er af Óskabirninum tírónum áttæringi að lenda í Suðurvörinni í Járngerðarstadahverfi. Mynd: Einar Einarsson.

Á árunum 1900 – 1920 drukknuðu 1325
menn hér við land.

Drukknanir á ári á og við Ísland. 1888 til 2014

Slysavarnafélag Íslands

- Stofnað 1928.
- Stofnaðar slysavarnadeildir og björgunarsveitir um allt land.
- Öflugur erindrekstur um allt land bæði fyrir félagsfólk, almenning og sérstaklega sjómenn .

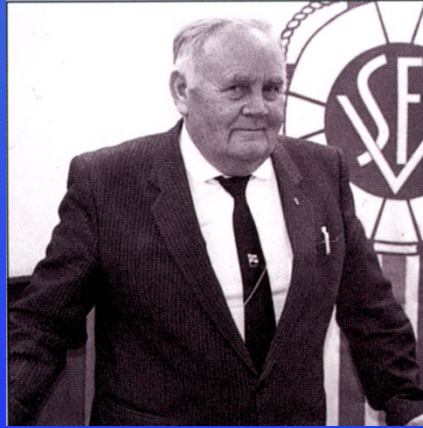

Slysavarnir og bjarganir.

Þessir menn báru hitann og þungann af erindrekstri Slysavarnafélagsins fyrstu áratugina eftir stofnun.

Jón E. Bergsveinsson
1928 - 1949

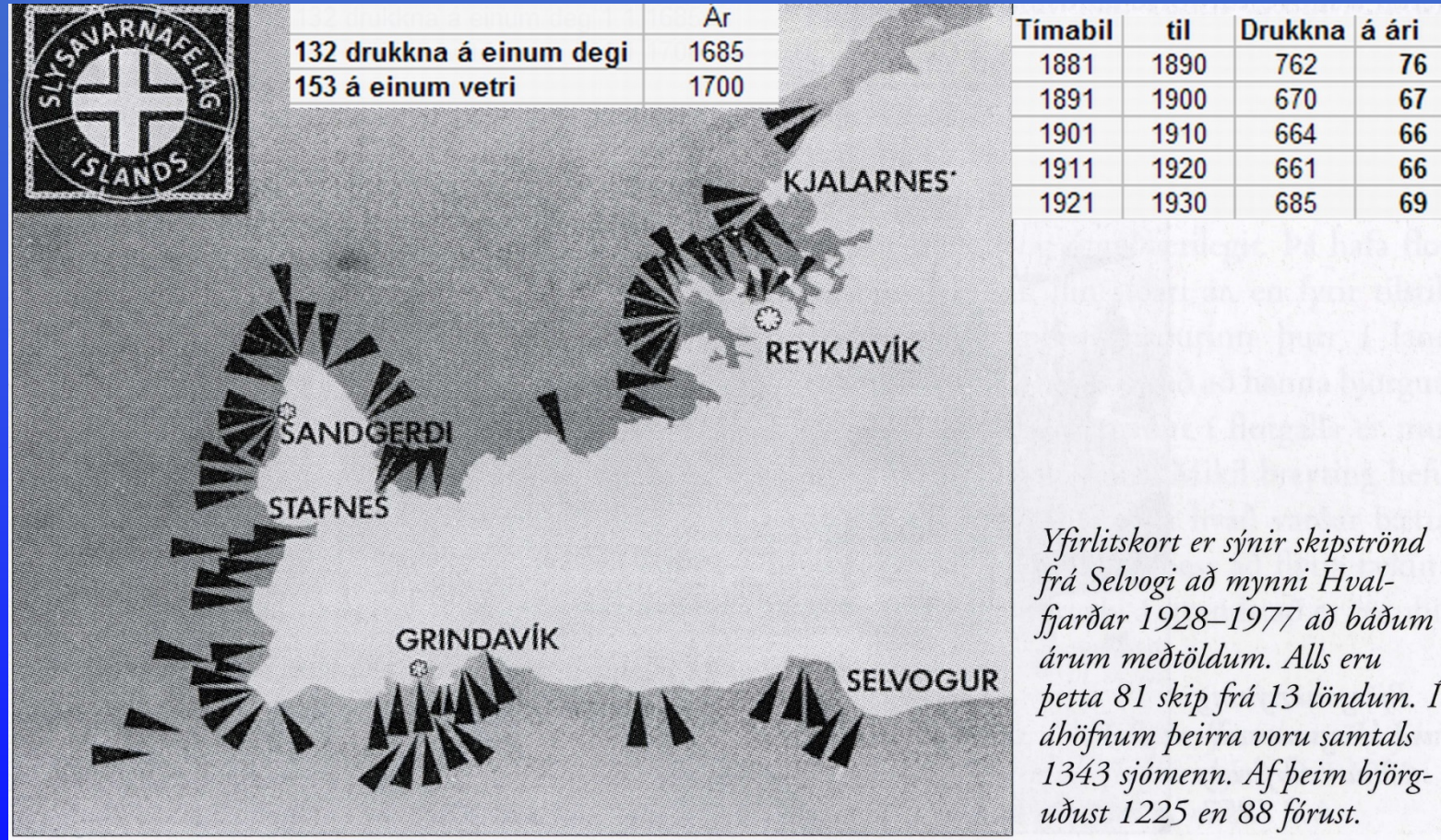

Ásgrímur S. Björnsson
Á sjötta og líka níunda
áratuginum

Hannes Þ. Hafstein
Á sjöunda og áttunda
áratuginum.

Skipströnd 1928 - 1977

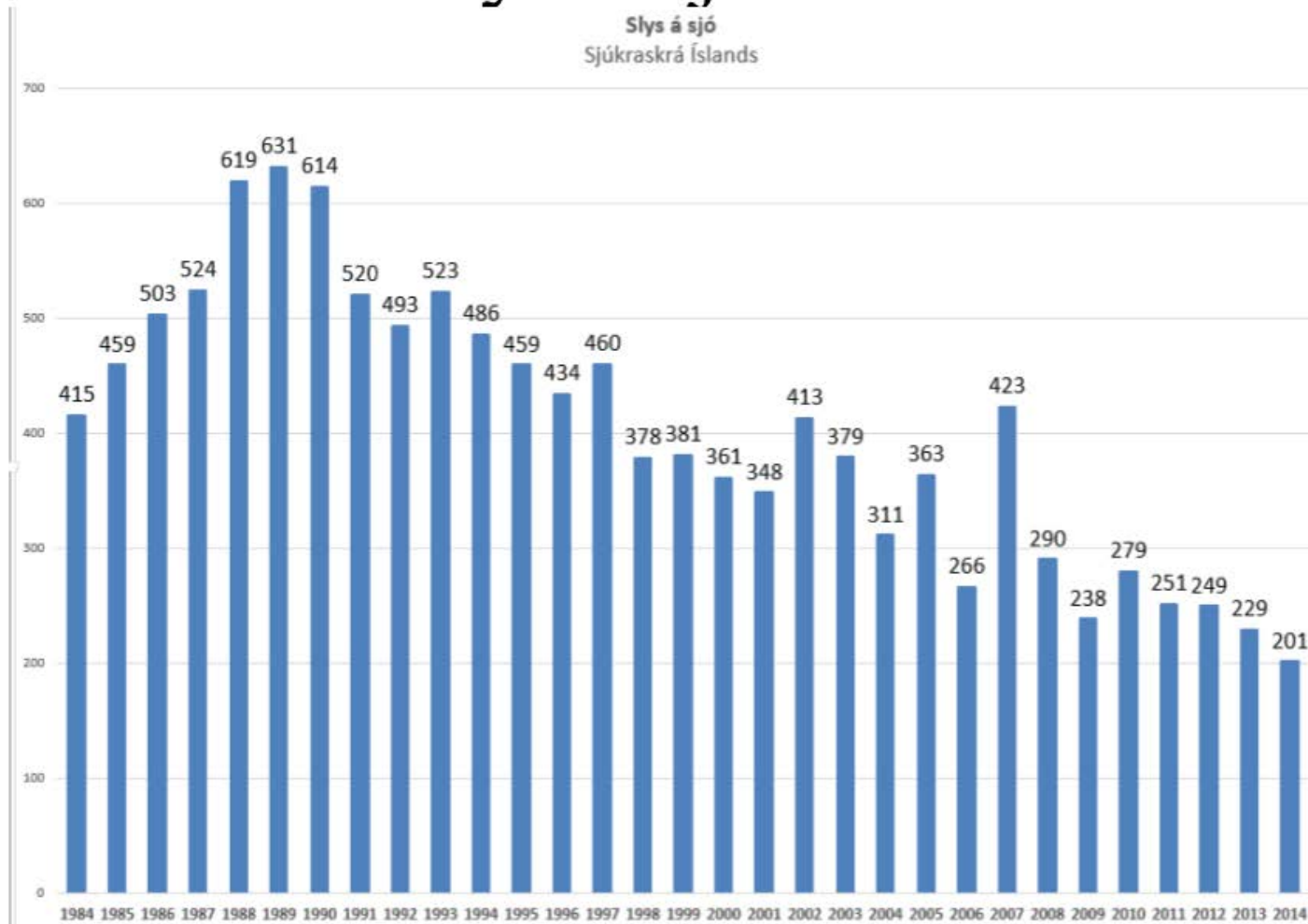

Slysavarnaskóli sjómanna 1985

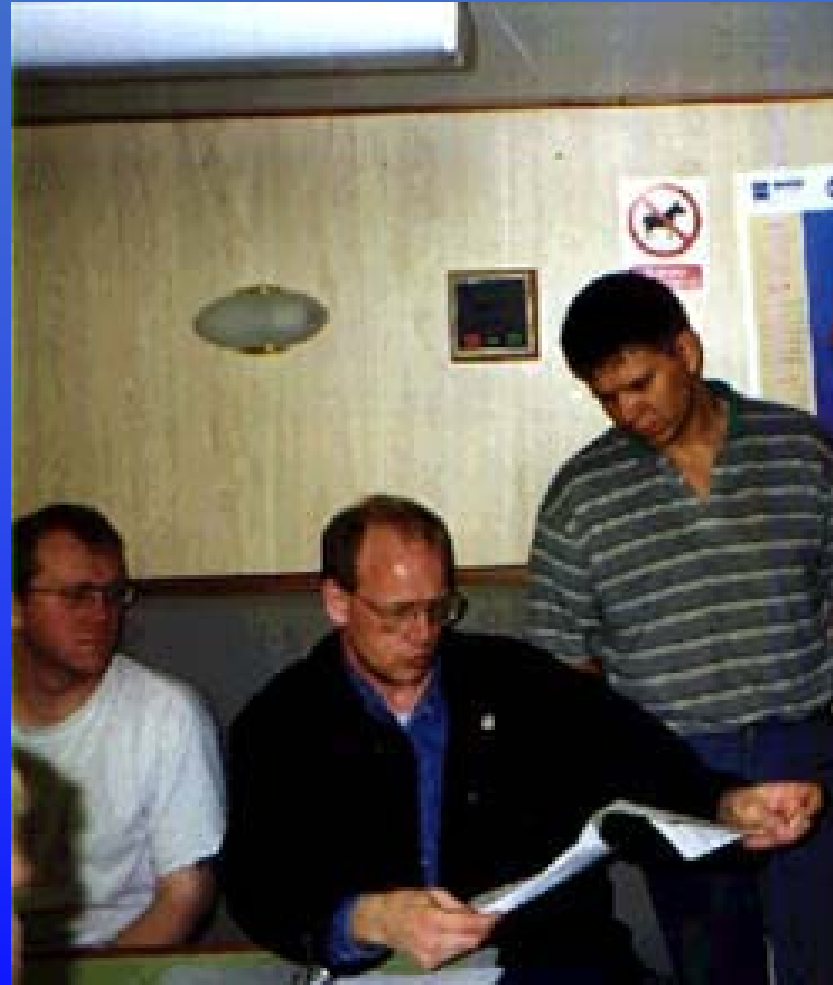
Skráð slys á sjó 1984 til 2014

Slys á sjó
Sjúkraskrá Íslands

Öryggisstjórnunarkerfi fyrir sjómenn.

- 1998 sendu samtök útvegsmanna og sjómanna ásamt Slysavarnafélaginu, stjórnvöldum samþykkt um að þau væru tilbúin að vinna að gerð öryggisstjórnunarkerfis með stjórnvöldum.
- Slysavarnafélagið og Sjávarútvegsstofnun Háskóla Íslands unnu saman að mótn öryggisstjórnunarkerfis fyrir sjómenn.
- “Öryggi á sjó” meistaraverkefni Ingimundar Valgeirssonar við verkfræðideild Háskóla Íslands.
- Rannsóknarráð ríkisins og Samgönguráðuneytið studdu verkefnið fjárhagslega.

Öryggisstjórnunarkerfi

- Gerir sjómennsku öruggari.
- Kemur í veg fyrir slys á mönnum.
- Kemur í veg fyrir tjón á verðmætum.
- Kemur ákveðnu skipulagi á vinnubrögð og meðferð öryggismála.

Öryggisstjórnunarkerfið

- Uppfyllir öll lög og reglur um öryggi sjómanna.
- Tekur mið af viðurkenndum alþjóðlegum öryggiskerfum.
- Eykur innra eftirlit áhafna og útgerða með öryggismálum.
- Er samræmt. Sömu reglur gildi á öllum skipum og bátum.
- Inniheldur skriflegar lýsingar á vinnuferlum.
- Tryggir skráningu öryggiseftirlits.
- Markviss úttekt á slysagildrum um borð:
- Stuðst við slysaskrár.
- „Næstum því slys“ tilkynnt og skráð.
- Hættustaðir fundnir.
- Móttaka og fræðsla nýliða skipulögð.

Hlutverk öryggisnefnda:

- Tryggja að farið sé eftir kerfinu.
- Taka við ábendingum
- Ákveða hver skuli annast eftirlit, hvenær og hve oft.
- Skipuleggja móttöku nýliða.
- Ákveða hlutverk umsjónarmans nýliða.
- Að funda með áhöfn og stjórnendum
- Fylgja eftir að lagfæringum og úrbótum sé sinnt

Hvað hefur breyst.

- Skip og bátar hafa stækkað og eru öruggari.
- Kröfur og eftirlit með stöðugleika skipa batnað.
- Skipin yfirbyggð og jafnan unnið undir dekki.
- Ratsjáin (radar) þróast og batnað verulega
- Fjarskiptatæki fjölbreyttari.
- Staðsetningartæki mun betri.
- Færibönd og ýmiskonar vinnuhagræðing.
- Búnaður og meðhöndlun veiðarfæra batnað
- Skutrennulokar skylda.
- Losun björgunarbáta batnað.
- Sjóklæði batnað gríðalega.
- Persónuleg öryggisklæði batnað
- Flotbúningar.
- Öryggisbúnaður er notaður nær undartekningarlaust.

Hvað hefur breyst.

- Tilkynningarskyldan - Vaktstöð siglinga. Fjareftirlit með skipum og bátum.
- Björgunarmiðstöð samræmir leit og björgun.
- Þyrlur öflugri og langdrægni hefur aukist.
- Varðskipin stækkað (en fækkað).
- Betur búnaður vel þjálfðar björgunarsveitir.
- Hraðskreiðir björgunarbátar.
- Neðansjávarmyndavélar.
- RNS Rannsóknarnefnd sjóslysa

Hafnir landsins.

- Hafnir landsins öruggari.
- Innsiglingar inn í hafnirnar hafa batnað mikið.
- Betri veðurspár og ölduspár.
- Fiskveiðistjórnunarkerfi.

Ekkert kemur í staðinn fyrir fræðslu og þjálfun sjómanna í öryggismálum.

- Skylda að fara á öryggisfræðslunámskeið hjá Slysavarnaskóla sjómanna eða í sambærilegt nám.
- Skylda að halda reglulegar verklegar æfingar um borð.

Takk fyrir.